

"Štajerc" izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krone, za pol in četr leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 krov, za Ameriko pa 6 krov; za drugo inozemstvo se računi naročino z ozirom na visokost poštine. Naročino je plačati naprej. Posamezne štev. se prodajo po 6 v. Uredništvo in upravištvlo se nahajata v Ptiju, gledališko poslopje štev. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zaston, ali okopisce se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 64, za 1/4 strani K 32, za 1/8 strani K 16, za 1/16 strani K 8, za 1/32 strani K 4, za 1/64 strani K 2, za 1/128 strani K 1. — Pri večkratnem oznamilu se cena prizorno zniža.

Stev. 53

V Ptiju v nedeljo dne 31. decembra 1911.

XII. letnik.

1912.

Božični prazniki so minuli in že nam prihaja Silvestrova noč, ki loči staro od novega leta. Človek bi se v tem trenutku izgubil tja v visoke planine, kjer dihajo stare smreke najstevši vonj večne narave in kjer je duša neškončni božji volji najbližja. . . Tam bi mirno gledal v daljavo, v krasne doline in nezmerne visočine, in — v samega sebe. Kajti pogled v lastno srce je najtežavnejši in vendar najvažnejši. Pogledal bi lahko nazaj, v pol pozabljenih dogodk preteklega leta, poslušal daljne zvонove in jokal nad grobovi, veselil se nad novim otroškim smerhom. Okrepčal bi pa tudi lahko v taki božanski samoti svojo dušo za boje bodočnosti, za prihodnjo žalost, za vso to novo leto, ki leži pred nami kot knjiga z devetimi pečati, kot sfinga, večna uganka, ki je ne poznamo . . .

Plemenita je misel, praznovati začetek novega leta v samoti, vsak za-se, vsak brez hičnavščine . . .

A mi zanikerni ljudje se oprijemamo i na ta večer drug družega, mi se bojimo samote, bojimo pogleda v lastno dušo, bojimo preteklosti in bodočnosti. V družbo hitimo v Silvestrovi noči, pri punču in čaju želimo drug drugemu srečo za novo leto in v prihodnji minutri že pozabimo čestitko . . . Človeško srce je igračica, žoga v dogotkih resnega življenja, in — krasno pobarvana laž, ki jo čuvamo z vso strastjo in vsem navdušenjem . . .

Morda bode kdo dvomil in rekel, da ni tako, da smo pogumni, da ne trepetamo ne pred preteklostjo in ne pred bodočnostjo. Ta je domišljavec ali pa sleparski jezičnež! Priznajmo, ljudje, da smo slabotneži in da le posameznim duševnim velikanom odseva božanske volje svit v ponosnem srcu!

Novo leto! Kaj smo dosegli v starem, kaj smo hoteli? Iz splošnega človeškega stališča, ki je nam označi najbolje čisto krščanstvo, hoteli in dosegli smo bore malo! Tiste posvetne malenkosti, tista slava, ki se jo pozabi v štirinajstih dnevih, tisto bogatstvo, za katerim se vse peha in ki vendar v stoterih slučajih ni druga nego pozačena revščina, tista jezica, ki se nam je dozdevala podobna plamenu in je vendar slabša od krčnice, tista ljubezen, za katero bobnajo gostobesedni ljudje in ki temelji vendar na nizkotni sebičnosti, — ej, prijatelji, vsa ta šara nima toliko pomena, da bi nas zamogla ponosne napraviti! Vzemiti sveto Pismo v roke, vi vsi, bodite potem binavske tercijalke ali brezverci ali politični duhovniki ali mlačni kristjani, — čitate večne besede te nesmrtnne knjige in postali boste majhni, pritljikavi, malenkosti, — postali boste tudi v lastnih očeh, kakoršni ste! Vsí ljudje smo m a j h n i in s l a b o t n i in le solnčni svit večne volje nas dviga navzgor in nas dela ponosnejše! Pa naše napake, naša domišljavost, lažnjivost, dvojezičnost, — napake, ki jih nosimo vsi ljudje kot večno breme, naloženo Adamu ob izhodu paradiša . . .

Naj se nam oprosti te pridigarske opombe. Kajti z njimi nimamo namena, da bi gojili črnoledce in pljuvali na lastni rod. Saj je istotako

resnica, da smo ljudje taki, kakoršni smo, kakoršne se nas je vstvarilo. Bog ni bogove vstvaril . . . In v okvirju te misli ne bomo slabotni črnogledci postali! Hoteli smo s prejšnimi opombami le omeniti, da vsakdanji človeški boji ne s m e j o z a t e m n i t o b o ž a n s k e c i l j e p r a v e l j u b e z n i . . . Kdor je med nami brez napake, naj vrže prvi kamen! Ne, ne, vsi smo — ljudje in najhujši hinavci so tisti, ki svoje rodstvo za praznimi besedami skrivajo. Vsí s m o l j u d j e in to znači, da smo vsi polni napak in da velja vsled tega beseda: Ne sodite, da ne boste sojeni . . .

Zdaj pa se poslovimo od starega leta. In že pozdravljamo novo! Dal Bog, da bi se v novem letu razširila misel splošne ljubezni in skupnega dela. To zemljo nam je dal Bog, obdelujmo jo složno in vživajmo složno njene plove! Na pokopališču ležijo leneške kosti poleg slovenskih in črvi ne pozrjajo političnih razlik! Dal Bog, da bi se ljudje bolj pěhal za te misli, kakor za vsakdanje boje, ki so smešni in majhni in žalostni!

Sreča vam, zvesti naši prijatelji, tudi v novem letu! Ali sreča vam tudi, ki se imenujete naše sovražnike!

Politični pregled.

Kaj bo s štajerskim deželnim zborom? • Korr. Herzog* poroča iz Ljubljane: Danes je imel takoj klub slov. štajerskih deželnih poslancev sejo. Klub je izjavil, da je pripravljen, v štajerskem deželnem zboru sodelovati, ako mu večina zagamči, da se uresničijo zahteve slovenskega ljudstva. Nadalje naštete še celo vrsto drugih zahtev. — O tem sklepku budem se obširnejše govorili. Za danes beležimo le dejstvo, da so se menda i klerikalni poslanci navečali brezvestne obstrukcije in da jo hočejo na pritiske svojih volilcev opustiti.

Državna zbornica je torej zdaj na počitnicah in te počitnice bodejo trajale do konca februarja. Začelo je to državnozborsko zasedanje z neverjetnimi škandali, ki so jih povzročili Čehi zaradi Komensky-šol in z revolverskimi strelji, s katerimi je hotel socialistični fanatici pravosodnega ministra umoriti. Ako pregledamo, kaj se je v zbornici v resnici koristnega storilo, seveda nimamo dosti našteti. Mnogo se je govorilo o draginji in malo proti nje storilo. Vzrok tega je dejstvo, da gotovi poslanci prav radi govorijo in naravnost nemogoče stvari predlagajo, to pa samo zaradi tega, da bi si s tem pridobili ljubezen nevednih volilcev! Gledé zahtev državnih uslužencev se je pač precej storilo, a niti približno toliko, kolikor se je od tega stanu zahtevalo. Najvažnejše parlamentarno delo je, da se je sprejelo 6 mesečni proračunski provizorij, volilo delegacijo in sklenile nekaj stavanjskih postav, ki se tičejo značanja hišno-cinžnegra davka za nove zgradbe, za hiše z malimi stanovanji, za zgradbe splošno koristnih stavbenih družb itd. V političnem oziru treba omeniti, da sta dva nova češka ministra v vlado vstopila; vsled tega so Čehi tudi prvič za proračunske provizorij glasovali. Seveda je vladu to draga plačila; brez ozira na nas v planinskih deželah je pričela razmetavati milijone in milijone za primojevanje "vodne ceste" in druge češko-poljske zahteve. O stvari bodejo morali poslanci planinskih dežel še odločno govoriti. Mi smo proti temu, da se ravno v teh težkih časih milijone razmetava, kakor da bi se jih najdlo na cesti. Ali ako se jih že razmetava, potem ne smejo. Čehi in Poljaki vse požreti, temveč tudi mi na Štajerskem in Koroškem hočemo ne kaj od tega imeti. To naj vlasta pomisli!

V gospodski zbornici, ki gotovo nima mnogo stika z ljudstvom, so se vendar začuli resni glasovi proti

lahkomiselnim dolgovom, katere dela vlada. V zadnjih letih napravila je Avstrija vsak dan en milijon novega dolga in to zadolževanje hoče grof Stürgh menda še povečavati. Ako bode šlo tako naprej, pridevemo v gospodarski polom, ki je gotovim ministrom seveda deveta brig, na katerem pa se morajo avstrijski narodi izkraveti!

Koroški deželni zbor sklican je za 11. januarja.

Deželni zbori so večinoma že sklicani. Zasedanje nježje-avstrijskega in moravskega prične 27. t. m. kranjskega in šlezijskega 28. t. m. in zgornje-avstrijskega 29. decembra,

Zapravljanje davkov. Mnogo smo že pisali o klerikalnem polomu na Koroškem, pri katerem so politični duhovniki vbole kmete za več milijonov oslepili. Takrat so hoteli klerikalci polom na ta način zapraviti, da bi dolgo iz davčnih denarjev poravnali. Bogati kloštri so stiskali svoje žepe. Ali vlada se takrat vendar ni upala krvavi ljudski denar na tako brezvestni način zapraviti. In kér tudi klerikalna stranka ni pomagala, je moralna centralna-kasa konkurz naznani. Ali zdaj se poskuša zopet na drug način klerikalne lamparije z ljudskim denarjem poplačati. Čuje se namešč — tako poroča Grazer Tagblatt — da hoče država kupiti nekdaj klerikalni rudokop v Sonnbergu in to za neverjetno visoko soto 11/2 milijona kron. Baja so se vršila v tem osru že pogajanja! Pomisliti pa je treba, da se je pred sodnijo dokazalo, da je ta rudnik komaj 1/2 milijona vreden. Tako bi se torej zopet en milijon krvavega ljudskega denarja skozi oknovo vrglo, samo da bise šlo klerikalnim roparjem na roko. Proti tej nakani treba z vsemi silami nastopati!

Pravi odgovor. Poslaniška zbornica v Luxemburgu je razveljavila mandat klerikalnega poslanca Klee, ker je bil ta edino vsled duhovniškega hujskanja razpriznice izvoljen. Zbornica ji izjavila, da se priznico ne smie v politične namene izrabljati in je mandat razveljavila.

Otožen patriarch. Otožili so lissabonskega patriarha zaradi hujskanja duhovnikov proti državi in zarote v prid pregnanega kralja. Ako se mu bode te zločine dokazali, obsojen bode na 6 let ječe in 10 let prognanstva v Afrike.

Ruske razmere. Vojaško sodišče v Petersburgu odsodilo je ruskega generala Achwedosa na 6 mesecev obsoja in odpusta iz armade. Pustil se je v rusko-japonski vojni podkupiti. Koliko takih zločincev je še v armadi carja-batjuške?

Bankerot v okoliški občini celjski!

(Izvirni dopis.)

Spolna razdraženost med prebivalstvom v okolici celjski vsled neizmerne povišbe občinskih doklad, na katero je davkopalčevalec opozoril nemško časopisje in napredni "Štajerc", je končno dala merodajnim občinskim činiteljem povod, da so odkritosčeno priznali, da so bili primorani povišati občinske doklade. V ljubljanskem "Slovenskem Narodu" in celjskem "Narodnem listu" se to stvar s pohlevnim glasom največje je zadrge in stiske pri občuje. Vidis je, da izginjajo tla izpod nogami sedanjim bankerotnim mogotcem, ki so s svojo nesposobnostjo in brezvestnim gospodarstvom spravili celjsko okoliško občino gmočno skoraj na rob propada, in naravnost smešno je, da skušajo velikansko zvišanje doklad utemeljiti nekako s potrebami in naravnega razvoja okoliške občine.

Skupne potrebščine znašajo baje okroglo 111.000 kron, od katerih odpade

20.000 krov na kanalizacijo, 28.000 krov na vpeljavo vodovoda; dalje se potrebuje nekaj nad 1.000 krov za skladišče novoustanovljene požarne brambe, 840 krov za izvažanje odpadkov (fekalij) in znatne zneske za stavbo nove ljudske šolev Gaberju, za povišanje plač občinskim uradnikom in stražnikom, za ceste in razsvetljavo. O nujnosti te ali one teh postavk se ne bodo pričkali. Le edino to je čudo in z načeli redne in vestne občinske uprave nezdružljivo, da vse te posamezne potrebščine kar na mah skupno naraščajo; popolnoma neredno je in se stvarno tudi ne da opravičiti, da se je, kakor „Slovenski Narod“ sam priznava, blagajnični nedostatek že 10 let, od kar so namreč bile občinske doklade na ravno istivšini, od leta do leta povisaval in naraščeval, ne da bi se za pokritje tega blagajničnega primankljaja v letnem proračunu skrbelo. Ti mogotci niso hoteli nobenih izdatkov za razsvetljavo, ceste, kanalizacijo in druge potrebne stvari, da ne bi morali zvišati doklad, vlačili so leto za letom upravnih primankljaj s seboj, da so povodom občinskih volitev lahko kazali na nižje občinske doklade in mestni občini celjski predbacivali, da davkoplăčevalce teže obremenjuje, kakor okoliška občina celjska. Dolgoletno sleparjenje z dokladami ni bilo nič drugača kot neroden volilen maneuver, ki mora prej ali slej vesti do poloma in razpada sedanje prvaške liberalno-klerikalne firme. Leta in leta se je nasilnim morenem v občinski hiši na Bregu, ki so na nesramen način v prvaško-strankarske namene zapravljali ljudski denar, posrečilo, da so omolkile splošne tožbe o grozovitem zanemarjenju cest, o pomanjkanju primerne razsvetljave, pričože o budih zdravstvenih nedostatkih, koje je povzročilo pomanjkanje zdrave vode v posameznih delih; toda potrežljivost prebivalstva je bila pri koncu, razsodno prebivalstvo v okolici celjskih seni dalo več slepiti prvaškim nasilnem in prenapetežem, ki niso mogli več preiti k dnevнем redu prekoteh takopomembnih življenja samega se tičičih zahtev občanov; blagajnični primankljaj pa je med tem časom vedno naraščeval, tako da so danes dosedanji občinski gospodarji zapravljivci osramočeni in so moralio občanom nakopati tako ogromne doklade, napram katerim so davčne dolžnosti davkoplăčevalce v mestu prava otročja igrača.

Malo tednov je šele od tega časa, ko se je vernim volilcem z gorečim in iz-

pod budnim glasom, ki ga ima najpomembnejši prvaški odvetnik v Celju, tako neizpobitno dokazalo, da se bo mesto Celje zatopilo v neizmernih dolgovih, dočim ima celjska okoliška občina, cvenka v znesku 90.000 krov, da doklade v mestu, všeči najemninski in vodni vinar, pravzaprav ne znašajo 45% in 50% temveč 63%, dočim ostane najsrečnejša vseh občin, občina Celjska okoliška pri svojih 50% stemi in stroški vsem novodobnim potrebam svojih srečnih davkoplăčevalcev v najizdatnejši meri lahko postreže, da vsi ljudje beže iz mesta, ki ima tako velikanske doklade, v bogato in cenejšo okolico; in sedaj se je izkazalo, da je ta zasukan in zvit mežikavec v sredobro in natanko vedel, da je vedel že pred volitvami, da ima okoliška občina večje doklade, kakor mestna, katera tako visokih doklad nikoli ne bodo imela.

Bankeroti v okoliških občinah celjski je posledica politične laži, ki je glavni temelj prvaški politiki. „Slovenski Narod“ piše tako, kakor da bi bili edino le Nemci proti povišbi občinskih dokladov; ob shodu, ki se je vršil zadnjo nedeljo, pa se je izkazalo, da niso bili le napredni vleobrtniki, ampak tudi v prvi vrsti premožni slovenski kmetje, ki so protestovali proti takoj ogromni in večji obremenitvi davkoplăčevalcev. Nemci ne hočejo v kalnem ribariti, ampak prvaki so bili tisti, ki so puščali prebivalstvo leta in leta o pravem imovinskem stanu okoliške občine celjske na nejasnem, prvaški voditelji so bili tisti, ki so vzbudili največje nezaupanje pri prebivalstvu, nezaupanje, kise je po izidu blagajnične kontrole s strani deželnega odbora, kakor je vsem znano, še gojilo, nezaupanje, katero noravičuje, da zahteva na novo izvoljenia napredna manjšina popolno pjasnitve vseh teh razmer po deželnem odboru. Volilci pa se v prihodnosti ne bodo več dali od takih ljudij prevarati.

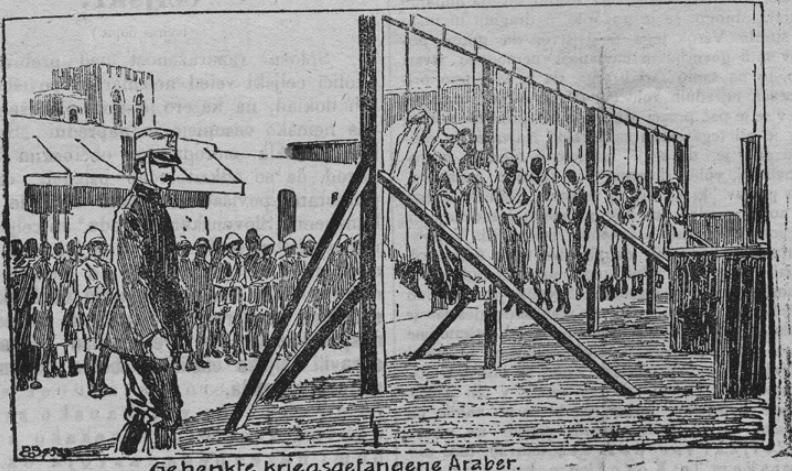
Zadnji dnevi

tega leta se bližajo in treba bode misliti na dolžnosti v novem letu.

„Štajerc“

bil Vam je, cenjeni prijatelji, zvest boritelj za Vaše pravice. Pred nikomur ni klečplazil in nikogar se ni bal. Brez ozira na levo in desno je hodil svojo napredno ljudsko pot. In ravno zato je slikala kačja zalega strupenih ljudskih sovražnikov tako besno proti „Štajercu“, ravno zato so se druževali v boju zoper „Štajerca“

Od vojske.

V Tripolisu se Italijani še vedno ne čutijo varne. Ali proti vsemu človečanstvu skušajo svojo moč z najgršim nasiljem utrditi. Ravno sedaj je laško vojno sodišče zopet 14 Arabcev obdolžilo upora in tako na hitro brez vsajih pravih dokazov na smrt obsojilo. Da

bi to sodbo za Turke še strašnejšo napravili, so Arabci obesili. Ta način smrti smatrajo nameč Muhamedanci za najsrmatnejši. Naša slika kaže obešanje Arabcev. Tako nasilje bode seveda rodilo še večji upor, še hujše sovrašč in še nevarnejše maščevanje.

vsi, ki živijo na ljudsko kožo in ki hočejo ljudstvo v temi ter revščini obdržati...

Prijatelji! Ob koncu tega leta, ki nam je prineslo toliko boja, dela in zmag, stopamo pred Vas brez velikih obljub in sladkih besed. Le nekaj pač lahko obljubimo:

„Štajerc“ ostane „Štajerc“ —

to znači, da svoje poti niti za ped ne zapusti, da bode i zanaprej edino neodvisno ljudsko glasilo, edini samostojni list naprednih kmetov, obrtnikov in delavcev.

Vkljub temu, da se bode „Štajerc“ v novem letu bržkone povečal, ker bode pridobil priloge, ostala mu bode cena ista. Vsled tega bode „Štajerc“ i zanaprej največji in najcenejši tednik v slovenskem jeziku.

Treba pa je, da storite tudi Vi, cenjeni odjemalci, svojo dolžnost napram listu. Zato Vas vabimo tem potom na novo naročbo.

Vsi na delo! Razširjajte, naročajte, čitajte in priporočajte „Štajerca“!

Uredništvo in upravljanje.

Dama

ki drži kaj na zdravo negovanje kože, ki hoče zlasti pege odstraniti ter mehko, nežno kožo in beli teint dobiti in obdržati, univa se edino z „Steckenpferd“ milijnim mlečnim milom (znamka „Steckenpferd“) od Bergmann & Co., Teufen a. E. Kos za 80 s. dobi v vseh apotekah, drožerijah in trgovinah s parfumom itd.

Novice.

Veselo, srečno novo leto

vsem prijateljem in znancem želita

uredništvo in upravljanje
„Štajerca“

Cenjene naročnike opozarjamо še enkrat, da je treba zdaj naročnino ponoviti. Pri vseh časopisih velja načelo, da je treba naročnino naprej plačati, in tudi mi se moramo tega držati. „Štajerc“ bode v tem prihodnjem letu ostal nespremenjen. Edino še večji zamore postati. Kajti ugled, število naročnikov, veljava za inzerente itd. rastejo „Štajercu“ z vsakim dnevom. Cena lista pa se ne poviša, temveč ostane i zanaprej ista. Tako bode „Štajerc“ tudi v novem letu največji v slovenskem jeziku pisani in obenem najcenejši tedenški list. Upamo tedaj, da si bode obdržali zaupanje svojih dosedanjih prijateljev in si pridobil poleg tega še mnogo novih odjemalcev!

P. t. inzerente opozarjamо, da se uvede z novim letom glede inzeriranja v „Štajercu“ mala spremembа. Vkljub temu, da je inzeriranje v „Štajercu“ najbolj uspešno, kar priznava danes stotero podjetij in firm, ne bodemo cene inzeratov zvišali. Pač pa se tiče spremembа zaračunjenja sploh. Doslej smo namreč inzerate računalni po načrtu, da se razdeli listovo stran na 64 delov in računa dele od 1 do 64 krov. Odslej pa uvedemo nov način i. s. računamo pri inzeratih za 6 krat razdeljeno peti-vrstico 10 vinarov. Pri večjih naročilih veljajo seveda še posebne določbe in popusti. Prosimo torej cenjene inzerente, naj se držijo tega novega sistema in naj nam obdržijo tudi v novem letu svoje zaupanje!

Iz Spodnje-Stajerskega.

Okrajni zastop v Ptaju.

Kakor smo že poročali, imel je ptujski okrajni zastop 18. t. m. svoje redno zborovanje, kateremu je predsedoval načelnik Ornig. Kot